

HỌP BÁO VĂN PHÒNG JICA VIỆT NAM 2022 – BÀI PHÁT BIỂU CỦA TRƯỞNG ĐẠI DIỆN

Xin kính chào các quý vị! Tôi tên là Shimizu Akira, Trưởng Đại diện Văn phòng JICA Việt Nam.

Xin cảm ơn tất cả quý vị đã đến tham dự buổi Họp báo năm 2022 của Văn phòng JICA Việt Nam. Tôi rất vui mừng được gặp gỡ trực tiếp với các quý vị nhà báo sau 2 năm. Cuộc họp báo năm ngoái của JICA đã phải tổ chức trực tuyến để phòng dịch COVID-19.

Như quý vị đã biết, tiếp sau Việt Nam, Nhật Bản đã dỡ bỏ yêu cầu xét nghiệm khi nhập cảnh kể từ tháng 9 vừa qua. Năm 2023 sẽ kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Nhật Bản nên tôi tin rằng các hoạt động giao lưu văn hóa, kết nối người dân giữa hai nước sẽ sôi động hơn bao giờ hết.

Đầu tiên chúng tôi muốn báo cáo các số liệu cụ thể về thành tích hoạt động của JICA Việt Nam trong năm tài chính 2021 của Nhật Bản, từ tháng 4/2021 đến hết tháng 3/2022, bao gồm: Khoản vay cam kết trong dự án vốn vay ODA là 10,8 tỷ yên (tương đương 75 triệu USD, tạm tính theo tỷ giá hiện tại là 1USD = 144,509 yên) (chưa bao gồm “Tài trợ đầu tư cho khu vực tư nhân”); Dự án Hợp tác kỹ thuật là 4,9 tỷ yên (tương đương 34 triệu USD); Viện trợ không hoàn lại là 700 triệu yên (tương đương 5 triệu USD), với hơn 100 dự án lớn nhỏ.

Trong số đó, tôi muốn đề cập đến một số thành tích nổi bật như sau:

Trong lĩnh vực y tế, nhằm hỗ trợ Việt Nam chiến đấu đẩy lùi đại dịch COVID-19, JICA đã cung cấp các sinh phẩm y tế, trang thiết bị y tế như Máy tim phổi nhân tạo ECMO phục vụ chẩn đoán và điều trị, với tổng trị giá 850 triệu yên; Chuyển giao công nghệ và bàn giao các thiết bị chính cho Phòng xét nghiệm an toàn sinh học cấp III (BSL-3) tại Viện Pasteur Tp.HCM, trị giá hơn 200 triệu yên. Những gói hỗ trợ này nhằm góp phần nâng cao năng lực xét nghiệm chẩn đoán COVID-19, tăng cường khả năng ứng phó của Việt Nam đối với các bệnh truyền nhiễm.

Trong lĩnh vực Đào tạo nguồn nhân lực, JICA đã hợp tác với trường Đại học Việt Nhật từ năm 2015, tính đến nay đã có 260 học viên tốt nghiệp chương trình đào tạo Thạc sỹ và hiện có hơn 200 sinh viên và học viên đang theo học tại trường.

Bên cạnh đó, hiệp định vay vốn ODA thứ 4 cho “Dự án cải thiện môi trường nước Thành phố Hồ Chí Minh Giai đoạn 2” đã được ký kết vào tháng 12/2021. Thông qua hỗ trợ phát triển hệ thống thoát nước và xử lý nước thải tại Tp. HCM, Dự án nhằm mục tiêu cải thiện môi trường sống nhờ việc nâng cao năng lực xử lý nước thải và giảm thiểu thiệt hại do mưa lũ.

Trong lĩnh vực năng lượng, JICA đã ký Thỏa thuận cho vay trị giá 25 triệu USD với công ty tư nhân phát triển điện gió của Việt Nam trên đất liền tại tỉnh Quảng Trị.

Về công trình đường sắt đô thị Tp. HCM tuyến số 1, tôi xin báo cáo là toàn bộ 51 toa tàu metro sản xuất tại Nhật Bản đã được vận chuyển đến Việt Nam, tiến độ hoàn thành của công trình đạt khoảng 90%.

Tiếp theo, tôi xin giới thiệu một số dự án JICA sẽ tập trung trong thời gian tới.

Trước tiên là hợp tác về cơ sở hạ tầng chất lượng cao hỗ trợ Việt Nam phát triển kinh tế. Trong 4 năm trở lại đây, các khoản vay của Việt Nam từ các tổ chức quốc tế, trong đó có JICA giảm 16-20% so với trước đây. Đây là dấu hiệu đáng mừng cho thấy kinh tế Việt Nam tiếp tục tăng trưởng và có ảnh hưởng trên trường quốc tế. Tuy nhiên, để có thể phát triển bền vững, một quốc gia cần phải đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng. Tôi tin rằng Việt Nam hoàn toàn có thể sử dụng khoản vay ODA cho phép hoàn trả trong dài hạn, 30 đến 40 năm, với lãi suất thấp và cố định, làm công cụ huy động vốn trong phát triển cơ sở hạ tầng.

Đặc biệt trong các dự án vốn vay ODA phát triển cơ sở hạ tầng, Việt Nam có thể tận dụng được công nghệ nước ngoài, đồng thời trong suốt thời gian dài thực hiện dự án luôn có sự tham gia của các công ty Việt Nam, nhờ vậy, Việt Nam có thể nhận chuyển giao công nghệ và kinh nghiệm trong xây dựng hay quản lý bảo trì sau khi dự án kết thúc, qua đó hiệu quả của dự án sẽ được tăng cường.

Cho đến nay, Việt Nam luôn duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế ổn định, tuy nhiên động lực thúc đẩy tốc độ tăng trưởng này là nhờ mở rộng xuất khẩu và đầu tư trực tiếp. Một xã hội ổn định, nguồn nhân lực chất lượng cao và phát triển cơ sở hạ tầng là những yếu tố không thể thiếu tại mỗi quốc gia. Trong thời gian tới, ODA vẫn tiếp tục đóng vai trò quan trọng trong phát triển cơ sở hạ tầng - động lực tăng trưởng của Việt Nam, tôi mong rằng Việt Nam sẽ tiếp tục sử dụng ODA một cách hiệu quả và coi đây là một phương thức huy động vốn thuận tiện, đồng thời là cách thức để có thể đưa công nghệ tiên tiến của nước ngoài áp dụng tại Việt Nam.

Thứ hai là về phát triển nguồn nhân lực, JICA tiếp tục hợp tác thông qua hình thức Hợp tác kỹ thuật và vốn vay nhằm hỗ trợ trường Đại học Việt Nhật mở thêm chương trình đào tạo Tiến sĩ, thiết lập cơ sở mới tại Hòa Lạc từ năm 2023 với mục tiêu đưa trường Đại học Việt Nhật trở thành trường đại học tổng hợp với quy mô 6.000 sinh viên.

Ngoài ra, JICA dự kiến triển khai Hợp tác kỹ thuật tăng cường kết nối việc làm cho thực tập sinh kỹ năng. Dự án nhằm tạo môi trường làm việc tốt hơn cho lao động Việt Nam làm việc tại Nhật Bản thông qua việc xóa bỏ môi giới việc làm bất hợp pháp, vốn là vấn đề tồn tại trong những năm gần đây.

Thứ ba là trong lĩnh vực y tế, JICA đã đưa ra "Sáng kiến Y tế toàn cầu", ngay cả khi dịch COVID-19 vừa lắng xuống, JICA cam kết hợp tác hơn nữa trong công cuộc xây dựng một xã hội với khả năng ứng phó mạnh mẽ với các mối đe dọa từ các bệnh truyền nhiễm mới nổi. Trong đó, Việt Nam là quốc gia kiểu mẫu trong "Sáng kiến" này. Cụ thể, JICA sẽ tiếp tục thông qua ba bệnh viện trung ương đã có lịch sử hợp tác trong thời gian dài là Bệnh viện Bạch Mai tại Hà Nội, Bệnh viện Trung ương Huế tại Huế, Bệnh viện Chợ Rẫy tại Tp.HCM nhằm thiết lập hệ thống đào tạo từ xa cho y tế tuyến dưới. Bên cạnh đó, JICA sẽ tiếp tục hợp tác, liên kết với các doanh nghiệp tư nhân Nhật Bản, các tổ chức phi chính phủ, các trường đại học... nhằm cải tiến kỹ thuật phục hồi chức năng, chăm sóc điều dưỡng... nhằm hỗ trợ Việt Nam ứng phó với những thách thức mới như tình trạng già hóa dân số nhanh.

Nội dung cuối cùng tôi muốn giới thiệu là về trung hòa carbon, tức là đưa lượng phát thải khí nhà kính xuống bằng "0". Ở phần trên tôi đã đề cập đến Thỏa thuận cho vay phát triển Dự án điện gió tại tỉnh Quảng Trị, bên cạnh đó, JICA cũng đang xem xét cho vay mới đối với một số dự án sản xuất điện mặt trời và điện gió khác. Ngoài ra, JICA đang triển khai một số hợp tác phù hợp với nhu cầu của Việt Nam như: Hỗ trợ ban hành và sửa đổi Luật bảo vệ môi trường; Tiếp tục cử chuyên gia về tăng trưởng xanh và chuyên gia về chính sách thoát nước; Triển khai dự án khu công nghiệp thông minh sinh thái tại tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu; Thúc đẩy kinh tế tuần hoàn; Các biện pháp đối phó với biến đổi khí hậu hướng tới trung hòa carbon vào năm 2050... như mục tiêu mà Chính phủ Việt Nam đang nhắm tới.

Tôi xin nhắc lại, năm 2023, Việt Nam và Nhật Bản kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao. Hướng tới dấu mốc quan trọng này, JICA sẽ tiếp tục nỗ lực để đóng góp nhiều hơn nữa vào sự phát triển của Việt Nam thông qua ODA, đồng thời tăng cường kết nối người dân hai nước, góp phần củng cố và phát triển quan hệ hữu nghị 50 năm giữa hai nước, để quan hệ Nhật Bản - Việt Nam tiếp tục phát triển và có bước tiến nhảy vọt trong thời gian tới.

Tôi mong rằng các cơ quan báo chí sẽ tiếp tục hợp tác và ủng hộ các hoạt động của JICA Việt Nam.

Một lần nữa xin chân thành cảm ơn các quý vị đã tham dự buổi họp báo "Báo cáo hoạt động của Văn phòng JICA Việt Nam" ngày hôm nay./.